

Don Bosco VLAANDEREN

nr. 5 | sep. - okt. 2019 | 123ste jaargang | tweemaandelijks tijdschrift voor de beweging rond Don Bosco | kantoor van afgifte: 3000 Leuven mail | P209042

*Dankjewel
aan alle
vrijwilligers!*

Hoofredacteur

Brecht Nuyts

Lay-out en eindredactie

Sarah Verschelde
Don Bosco Media
Naamsesteenweg 37
3001 Heverlee
dbmedia@donbosco.be

Redactieraad

Jos Claes
Adriaan De Cooman
Pascale Laevens
Simon Nongrum
Bram Reekmans
Jurgen Renders
Laurens Vanderbrugghen
Firmin Vanspauwen

Adreswijziging

Don Bosco Vlaanderen
Fr. Gaystraat 129
1150 Brussel
centrale.propaganda@donbosco.be

Verantwoordelijke uitgever

Wilfried Wambeke, provinciaal
Fr. Gaystraat 129
1150 Brussel
wilfried.wambeke@donbosco.be

Drukkerij

Drukkerij Van der Poorten nv
3010 Leuven
100% klimaatneutrale drukkerij

De bijdragen verschijnen onder de verantwoordelijkheid van de auteur.

Uw persoonlijke gegevens zijn voor u ter inzage. Ze worden nooit aan derden doorgegeven en dienen enkel voor de verzending van Don Bosco Vlaanderen.

In Vlaanderen:

www.donbosco.be
www.kerknet.be/organisatie/
zusters-van-don-bosco

In de wereld:

www.sdb.org
www.cgfmanet.org

Don Bosco Vlaanderen is een gratis blad. Giften zijn daarom steeds welkom op het onderstaande adres en rekeningnummer, met vermelding van 'Don Bosco Vlaanderen':
Don Bosco Centrale vzw
Fr. Gaystraat 129
1150 Brussel
Tel. 02 771 21 00
IBAN: BE27 4272 1008 4573
BIC: KREDBEBB

Door
Brecht Nuyts

Geloof in jouw groentjes

Met 'quinoa' scoor je hoog in het scrabblespel, verbouw het momenteel in Vlaanderen en je scoort mogelijk nog hoger op de arbeidsmarkt! In het tijdschrift Knack lieten Vlaamse boeren ons weten dat ze nieuwe groentesoorten telen zoals yacon, soja en andere (voorlopig) uitheemse producten. Ze beweren dat overleven anders niet mogelijk is, maar tussen hun woorden ontdek ik ook én vooral vertrouwen in de nieuwe groentjes. Samen met hen geloof ik graag dat het goed komt.

"Niets nieuws onder de zon", hoor ik je denken. Want ja, in de loop van de geschiedenis hebben we ons heel wat exotische groenten eigen gemaakt. Neem bijvoorbeeld de courgette. Wordt het geel en groen voor je ogen als ik je zeg dat die bij ons nog niet zo lang bekend is? Ikzelf kon het ook moeilijk geloven ... ik zie mijn ouders

als kind zó tussen de courgetten spelen. Een gedachte die een anachronisme blijkt te zijn. Pakweg 40 jaar na de blijde intrede van de courgetten, liggen ze vandaag lekker ingeburgerd te bakken onder onze Vlaamse zon.

Bij Jezus is het een beetje zoals met de courgette vergaan. Waar Hij ook opdook, zelden viel Hij meteen in de smaak, ook niet in onze streken. Net zoals courgetten, had Hij licht nodig om te kunnen groeien, al was het maar een beetje. Geloven in Hem, heeft ons geen windeieren gelegd. Zijn positieve bijdrage aan de wereld valt met geen pen te beschrijven. Langsheen woestijnen bracht hij Gods blijde boodschap dicht bij de mensen. Haast niemand die er nog bij stilstaat dat Jezus uit het Midden-Oosten komt.

Al zijn onze jongeren nog groentjes, geloof in hen!

INHOUD

2 GELOOF IN JOUW GROENTJES

4 WAT HEB JE OOI GELEERD DAT JE ALTIJD ZAL BIJBLIJVEN?

6 DON BOSCO KORTRIJK WUIFT DE SALESIAANSE GEMEENSCHAP UIT

8 DUAAL LEREN LOONT

BIJLAGE

10 MARKIEZIN VOOR GEKWETSTE MEISJES, BEROOIDE DICHTERS EN GOEDE WIJN

11 VOOR VROUWEN & KINDEREN AAN DE RAND VAN DE SAMENLEVING

12 "RESPECT VOOR VROUWEN, HOE RAUW HUN ACHTERGROND OOK IS"

14 SAMEN OP STRAAT

16 SPELLETJES PAGINA

17 LEER ÉN RELAX, HET IS JOUW BASISRECHT!

20 VOOR GOEIE GASTEN IN MOEILIJKE KLASSEN

23 IN MEMORIAM

24 MERCI

Wat heb je ooit geleerd dat je altijd zal bijblijven?

Vrijwilligster van Don Bosco, anoniem

In de jaren tachtig had ik me geëngageerd om een project te helpen opstarten in Congo. De aanpassingen aan klimaat, taal, cultuur en aan de nieuwe job, vielen zwaarder uit dan verwacht. Ik begon te twijfelen aan de goede afloop van mijn engagement. Maar diep in mij was ik overtuigd: God heeft me hier gebracht, Hij loodst me hier ook door.

Het vertrouwen dat voor God geen enkel obstakel te groot is om me erover te tillen, blijft me tot vandaag sterken bij ernstige moeilijkheden.

Remi Goossens, SAMEN

Ubuntu: 'Ik ben, omdat wij zijn.' Deze Afrikaanse levensfilosofie wordt ook wel de filosofie van de dialoog genoemd. Meningsverschillen, andere achtergronden en conflicterende opvattingen moet je niet ontwijken of veroordelen. We worden gevormd door te leren uit de verschillen, want als iedereen hetzelfde is, kan er geen groei zijn. Door je in te leven in de ander, vragen te stellen, in gesprek te gaan en er vervolgens iets zinvol mee te doen. Dát is wijsheid.

Arthur Piot, speelplein Oud-Heverlee

Toen ik een avondwoordje op het Don Bosco speelplein in Oud-Heverlee verzorgde, hadden een mede-hoofdanimator en ik het over de parabel van de soepsteen. Iedereen heeft zijn eigen kwaliteiten, 'ingrediënten' als het ware, en hoe meer we er samen in een 'soep' of 'spel' gooien, hoe lekkerder de soep wordt. Op zo'n moment sta je zelf ook even stil bij de woorden die je zegt en raken ze jezelf even hard als de anderen. Toen realiseerde ik me een waarheid: op het speelplein sta je er écht nooit alleen voor.

Zuster Princy Anrijs, zdb

In de voorbije jaren mocht ik van de kinderen iets leren over eenvoud. Ze vragen geen overvloed aan woorden, acties, gedachten, maar kort en bondig waar het op aankomt. Ik mocht iets leren van geduld, in verschillende situaties, maar vooral ook met mezelf.

Ik mocht iets leren van hoe ontwapenend kinderen kunnen zijn in momenten van verdriet of onmacht. Hoe ze situaties soms haarfijn kunnen interpreteren op een manier die niet beschreven staat in boeken.

Laurens Vanderbrugghen, Don Bosco Vorming & Animatie

Iets uit de losse pols van de daken schreeuwen, is niets voor mij. Geef me liever tijd en ruimte om me grondig voor te bereiden als ik wat wil zeggen. Al voelt dat niet altijd even lekker. Welk geniaal idee ik ook in m'n eentje uitwerk, als ik ze niet uitbouw of bijschaaf met een ander, blijf ik er alleen mee staan. Naast de eigen waarheid heeft ook de relatie met de andere haar waarde. Een onverwacht voordeel bij dit inzicht is dat je denkfouten mag maken of halve waarheden kan verkondigen. Zolang je openstaat voor de inbreng van de ander, komt het wel goed.

Bart Decancq, sdb

In de loop van de studiejaren passeren ontelbaar veel woorden en begrippen de revue. Begrippen waarvan je pas later de echte draagwijdte begrijpt. Zo leerde ik in de lessen psychologie het begrip basisvertrouwen. Je leert dat dit noodzakelijk is voor ieder kind om socio-emotioneel goed te ontwikkelen. Maar ik heb vooral geleerd dat het heel erg is als dat basisvertrouwen door sterke negatieve en traumatische gebeurtenissen teniet wordt gedaan. Hoe kan je dan nog vertrouwen hebben in mensen?

Don Bosco Kortrijk wuift de salesiaanse gemeenschap uit

In 1929 trekken vier salesianen naar het Sint-Annakapelletje nabij Kortrijk. 91 jaar later staat rond dat kleine kapelletje een levendige campus waar kinderen en jongeren kunnen groeien, leren en spelen van de kleuterklas tot en met het laatste jaar middelbaar. Eddie Couvreur gaf er Nederlands van 1973 tot 2004. We vroegen hem om het levensverhaal van de gemeenschap te omschrijven in enkele anekdotes.

HALLO DON BOSCO!

In 1973 maak ik voor het eerst kennis met de salesianen in Kortrijk. Don Bosco Kortrijk is op dat moment nog een kleine school met internaat en met de nieuwe richting "moderne wetenschappen". Daarom mogen er naast priesters ook leken lesgeven. Als ik de school binnenstap, merk ik oude gebouwen op met rondbogen en verdwaa ik bijna in het complexe gangenstelsel. Het lijkt wel een doolhof. Gelukkig blijken de bewoners een voor een vriendelijke, behulpzame paters. Nou ja, paters ... Ik verwachtte oude mannen met een baard, in een pij gestoken, liefst nog op sandalen en met een koord om het middel. Niets daarvan!

Bert Joosten*, de directeur, verwelkomt mij in korte broek en na het invullen van de paperassen moet ik de eed afleggen. Getrouwheid aan die

en die enzovoort. Bert ziet dat ik twijfel, stelt mij gerust en zegt dat ik maar de linkerhand gebald in mijn broekzak moet houden. We zijn vrienden voor het leven geworden. Samen slijten we uren aan de stencilmachine, schrijven we vakantieblaadjes en bereiden we kampen voor. Pater Bert is de goedheid en zachtaardigheid zelve. Na hem nemen nog straffe directeurs de leiding zoals de onvermoeibare Phil Willemen* en Frans Matthyssen. Zij doen de school uit haar voegen barsten.

TYPISCH SALESIANEN

De salesianen hebben elk hun eigen kamer, kriskras doorheen het schoolgebouw. Er hangt een geur van verse koffie omdat hun deuren altijd openstaan. Ik beschouw het als een uitnodiging en spring tijdens een springuurtje geregeld binnen om wat te zwansen of kleine en grote problemen aan te kaarten. Zeker met Jos Gregoire en Foccu (Fons Ceustermans) beleef ik zalige momenten.

En er zijn natuurlijk ook *les petits vicaires**, de werkbij van het internaat, de vakantiecampen, de speelpleinwerking, de Chiro: paters die voorgaan in de ochtendviering bij de zusters, het gras afrijden van de voetbalvelden, zorgen dat de speeltijden voor de jongens (later ook meisjes) ook echte speeltijden zijn,

na schooltijd zorgen dat de kinderen veilig om weg naar huis kunnen, enzovoort.

René Aelbrecht* is zo iemand. Zijn uurrooster bestaat uit 25 uur Latijn en Nederlands in de eerste graad, 's avonds het internaat en 's zondags een preek. In de zomer gaat hij op kamp met de eerstejaars en op zaterdag steekt hij een handje toe, als je erom vraagt. Zo snelt hij me te hulp om een hoop stenen te verslepen bij de bouw van ons huis. Om 16 uur springt hij terug op zijn fiets naar 'huis' met de woorden: "Ik heb nu de liefdadigheid beoefend, ik ga ze nu ook preken!"

Piet Van Roey* is ook zo'n werkbij. De speelplaats is zijn terrein. Het werk waar velen de neus voor ophalen, neemt hij voor zijn rekening. Je komt hem elke morgen tegen als hij de deuren van de school opent en daarna het alarm uitschakelt. Vervolgens loopt hij de klassen af om een verjaardagskaartje op de lessenaar te leggen van de jarige. Als de eerste fietsers binnenrijden, komen ook de eerste leuke banden van de dag op de proppen. Dan is er de morgenwijing en zo loopt het de hele dag door. De klassenraad volgt hij nauwlettend, vooral om zijn pupillen beter te leren kennen. Piet is een fijne collega en "zijn" speelplaats is terecht herdoopt tot "Pater Pietplein".

*In dit historisch overzicht weerklinken namen van salesianen die al overleden zijn: Bert Joosten (1916-1997), Theofiel Wilemen (1924-1995), René Aelbrecht (1927-2010) en Piet Van Roey (1932-2016).

***Les petits vicaires:** Dit is een term uit de Vlaamse beweging die gebruikt werd om het onderscheid aan te duiden tussen de volksverbonden (parochie-) priesters en de gezagsdragers die het establishment trouw waren.

Eddie Couvreur:

In mijn leven onder - beter mét - de paters heb ik zowat 30 salesianen ontmoet. Van velen herinner ik me anekdotes waar ik met heimwee aan terugdenk. In dit korte bestek is het niet mogelijk om over iedereen te schrijven. Velen liggen ook te rusten op het kleine Campo Santo rond de kapel. Ik wil ze niet storen... Maar ik prijs me gelukkig dat ik tochtgenoot heb mogen zijn met de salesianen van Don Bosco.

Tuur Ottevaere, huidige directeur Don Bosco Kortrijk:

Wie Don Bosco Kortrijk zegt, denkt aan een college met salesianen. Het vertrek van de salesianen doet pijn. Met hun vertrek verliezen we een stuk houvast waarop we konden terugval- len. De salesianen in Kortrijk waren onze grootste supporters. Dag in, dag uit bevestigden ze ons dat we het konden, dat we goed bezig waren. Dankjewel voor jullie aanwezigheid, jullie vertrouwen, het samen op weg gaan. We zetten jullie verhaal verder!

Matthijs Roets, leerkracht DBK:

Voor de leerlingen uit de derde graad was woensdag jarenlang Jef-dag. In de kapel luisterden ze naar de morgenwijdingen van pater Jef. Hij toonde een wereld van Haïti, gerechtsjeugd, Bach en surfen. Hij leerde hen vergeven en de moed om zacht te zijn. Hij vertelde over de mens in God en God in de mens. Nooit met een blad voor de mond maar altijd authentiek. Dat echte woorden werken, merkten we keer op keer. Zoals een leerling omschreef: "Jef is van ons". We zijn hem heel dankbaar."

Duaal leren loont

Door Hilde Jamaels

*Hilde Jamaels is al 10 jaar coördinator van het Centrum Leren en Werken (CLW) en sinds kort ondersteunt ze ook het 'duaal leren' in Don Bosco Halle. Hilde omschrijft **duaal leren** als 'een traject in het secundair onderwijs waarin algemene vorming, beroepsgerichte vorming en werkervaring één geheel vormen'. De Vlaamse overheid investeert in reclamecampagnes voor deze nieuwe leerweg, maar loont dit wel? "We zouden geen Don Boscoschool zijn, als we niet meegingen met vernieuwing", geeft Hilde aan.*

Drie jaar geleden nam Don Bosco Halle deel aan het proefproject 'schoolbank op de werkplek'. Het was niet zo eenvoudig om hiermee te starten. In eerste instantie vergeleken velen, ook wijzelf, dit systeem te veel met het bestaande 'leren en werken'. Voor duaal leren mikken we echter op een ander leerlingenprofiel; regelmatige leerlingen die niet alleen participeren op de werkvloer, maar ook in staat zijn om er te leren.

Bij duaal leren krijgt de leerling het grootste gedeelte van zijn opleiding op de werkvloer bij een mentor. De vakleerkracht bezoekt de leerling op de opleidingsplaats en stuurt bij waar nodig. Of de leerling nu de klassieke of de duale leerweg volgt, aan het einde van de rit hebben ze hetzelfde getuigschrift of diploma. Als leerlingen hun opleidingsplaats kwijt zijn, schrijven we ze na 20 dagen uit het duaal traject en moeten ze opnieuw naar het klassieke traject.

"Kleinere stap naar arbeidsmarkt voor bekwame leerlingen"

De individuele begeleiding van leerlingen is een intensieve opdracht voor de leerkracht. Daarom stimuleren we de samenwerking tussen de experts van het CLW, de school én de mentoren van de ondernemingen. Leerkrachten die betrokken zijn bij het duale leren zijn ervan overtuigd dat dit een meerwaarde creëert voor onze maatschappij. De kloof tussen onderwijs en arbeidsmarkt is kleiner. Leerlingen weten beter wat hun te wachten staat, waardoor ze standvastiger op de arbeidsmarkt komen. In de toekomst zal Don Bosco Halle het duale leren steeds verder uitbreiden.

Nast Don Bosco Halle bieden ook Don Bosco Hoboken & campus Wilrijk en Don Bosco Sint-Pieters-Woluwe het opleidingstraject 'duaal leren' aan.

markiezin di Barolo

BIJLAGE

BIJLAGE BIJ HET MAGAZINE 'Don Bosco Vlaanderen' | nr. 5 | sep. - okt. 2019

*“Ze doet wat ze kan
omdat ze in het gelaat van
de mens in nood, Jezus herkent”*

Markiezin voor gekwetste meisjes, berooide dichters en goede wijn

Door Wim Collin, sdb

Dr. Wim Collin geeft geschiedenis aan de Pauselijke Salesiaanse Universiteit (UPS) in Rome.

De Franse Juliette Colbert di Maulévrier (1785-1864), beter bekend als de markiezin di Barolo, huwt met Carlo Tancredi Falletti di Barolo. Ze vestigen zich in Turijn, een stad met stijgende bevolkingsgroei door industrialisatie. Maar gelukszoekers vinden er zelden werk. Extreme armoede, criminaliteit en prostitutie loeren om de hoek. Het diepgelovige echtpaar slaagt erin om deze situatie voor velen te veranderen.

In het **Ospedaletto**, een opvanghuis voor minderjarige gehandicapte meisjes, zal Don Bosco voor haar werken. Ze zal ze hem en zijn straatjongens zowel financieel als materieel steunen.

Om de situatie in de buitenwijken te verbeteren, richt ze onder andere het **Rifugio** op, een opvanghuis voor jonge moeders en hun kinderen. Begin jaren twintig opent ze een **school** om de ongeletterdheid bij arme meisjes te voorkomen en zo te vermijden dat ze als slaven worden misbruikt. Een deel van het 'palazzo' van het echtpaar maakt plaats voor een **kinderdagverblijf**, zodat ook de moeders kunnen gaan werken.

Vervolgens sticht de markiezin een **congregatie** die meisjes en jonge vrouwen uit de prostitutie haalt. Ook doet ze al het mogelijke om zieken te helpen tijdens de cholera-epidemie van de jaren dertig. Ze laat een **kerk** bouwen in een arme wijk, **huisvest** dichters en schrijvers die have en goed verloren, hervormt het **gevangeniswezen** voor de vrouwen, ... Juliette doet wat ze kan omdat ze in het gelaat van de mens in nood, Jezus herkent.

Een minder bekend aspect, maar het illustreert haar veelzijdigheid, is haar liefde voor **wijn**. Ze gebruikt haar kennis, connecties en middelen om de wijn – afkomstig van het landgoed van haar echtgenoot – op punt te stellen en te verbeteren. Tot op vandaag kun je hiervan de vruchten proeven. 'Un buon Barolo', zo zegt men dat in Italië.

Ook Juliette di Barolo behoort tot de sociale heiligen van Turijn. Op 5 mei 2015 erkende paus Franciscus haar '**eerbiedwaardigheid**', de eerste stap op weg naar heiligheid.

In de volgende editie lees je meer over Luigi Variara (1875–1923).

Voor vrouwen & kinderen aan de rand van de samenleving

Zuster Jeanne Devos en Julie Hendrickx vertellen over de National Domestic Workers Movement (NDWM).⁽¹⁾ Deze Indiase beweging voor huisarbeidsters werd opgericht in 1985 door een handvol vrouwen. 35 jaar later telt ze 2 miljoen leden! Julie schreef er een boek⁽²⁾ over en mag zich sinds kort ambassadrice noemen; een titel waar ze niet zonder schroom trots op is.

Zr. Jeanne: In 1963 ben ik als missionaris naar India gegaan om te werken met blinden en doven. Na 20 jaar kwam ik terecht bij de allerarmsten: vrouwen en kinderen die opgroeiden in onmenselijke omstandigheden. Ik sprak met huisarbeidsters, gebonden arbeidsters en prostituees. Het werd me duidelijk dat huisarbeidsters ze alle drie waren: slaaf van hun baas, verantwoordelijk voor huishoudelijke taken en bovendien seksueel zeer kwetsbaar omdat ze leefden en werkten achter de gesloten deuren van hun werkgever.

Samen met twee andere zusters besloten we om iets te doen voor die vrouwen. Daarop riepen we hen bij ons, en ontdekten we dat armoede dieper gaat dan dat we dachten. Het is niet alleen geen eten, geen kleren, geen onderdak, maar ook nooit geïnformeerd zijn en er altijd buitenvallen.

Julie: In België zijn er vangnetten voor huispersoneel, maar bepaalde problemen zijn hier exact dezelfde. Een recente studie van het ACV Voeding en Diensten toont aan dat 1 op 3 van onze schoonmaaksters en gezinshelpers slachtoffer was van seksuele intimidatie op de werkvloer. Ook onze huisarbeidsters zijn kwetsbaar, iets

dat ook te lezen valt in het boek over zuster Jeanne en de NDWM.

Zr. Jeanne: Met het boek wil je vooral hoop geven aan mensen die geen kansen hebben, die uit de boot vallen. En de hoop ligt in de relatie tussen mensen.

Julie: Als gelijkgestemden elkaar zoeken en samen voor één doel gaan, dan ligt de Weg open. Om voor rechtvaardigheid op te komen, hoef je geen academische achtergrond te hebben. Bij NDWM waren het de allerarmsten, de analfabeten die de beweging groot hebben gemaakt.

**“Sta op en gá,
doe wat je kan”**

Zr. Jeanne: Het is zoals bij Maria Magdalena: Toen het nog donker was, vertrok ze. ^(Joh. 20,1) Je moet niet wachten tot je duidelijk ziet welke weg je moet gaan. Je vertrekt en je doet wat je kan; de Weg zal wel komen.

Julie: Misschien is meer aandacht voor ons taalgebruik al een goeie start? Door bijvoorbeeld te spreken over 'ondersteunend personeel' in plaats van 'de kuisploeg', gun je hen een job waar ze fier op kunnen zijn. Het is zó belangrijk dat je mensen kansen geeft en hen waardeert om wat ze doen.

¹ In dit artikel leest u enkele sneakpeeks uit het interview. Surf naar donbosco.be/ndwm voor de volledige versie.

² Julie Hendrickx schreef het boek "Alsof de Weg ons zocht, Jeanne Devos en haar strijd voor de dienstmeisjes in India" (2019).

“Respect voor vrouwen, hoe rauw hun achtergrond ook is”

*Door Jurgen Renders,
communicatieverantwoordelijke
zusters van Don Bosco*

*Mensa is een van de werken van de zusters van Don Bosco. Het werk is ontstaan vanuit de grote nood aan vrouwenopvang. Mensa is het Latijnse woord voor tafel, en een tafel is in huis de plek van ontmoeting, waar je eet, praat met en luistert naar de ander. **Zo wil Mensa in Brugge een tafel zijn voor gehavende vrouwen en kinderen**, een plek waar ze even kunnen op adem komen om nadien de moeilijkheden van het leven weer aan te kunnen. Eén van die vrouwen is Marleen, een trouwe vrijwilligster op wie de drie zusters in Mensa kunnen rekenen. Naast de zusters, is priester Chris Saelens een van de bezielende krachten. Chris is tientallen jaren gevangenisalmoezenier geweest in Brugge, vrijwilliger bij de Refuge⁽¹⁾ en was erbij toen Mensa geboren werd, 32 jaar geleden. Ik wil je vandaag hun verhaal brengen.*

Over Marleen, vrijwilligster bij Mensa

Marleen is een vlotte dame die een 6-tal jaar geleden in Mensa verbleef. **Beproefd door het leven** en op zoek naar tijd voor zichzelf om te herbronnen, raapt ze haar moed bijeen en belt hoopvol aan in de Moerstraat nummer 18. Haar eerste indruk? Ze ervaart rust, vrede en vertrouwen, een thuis waar ze zichzelf mag zijn. Dit gevoel van thuiskomen wordt bevestigd wanneer Marleen naar haar kamer gaat en haar naam op de deur ziet prijken. Geen nummer, maar een naam. Je bent in Mensa geen nummer, maar je bent er iemand. Dat is thuiskomen. Verwacht worden. Als blijkt dat er een klein kerststalletje in haar kamer staat, afkomstig van haar zoon die dat van tevoren gebracht heeft, merkt ze meteen dat ze hier welkom is. **Haar verblijf in Mensa zal een keerpunt worden** in haar leven. Ze vindt er de kracht om haar leven weer op de rails te zetten en maakt er plannen voor de toekomst. Mensa heeft een zodanige indruk op haar nagelaten, dat zij ook nu nog wekelijks naar haar thuis komt om te helpen in de keuken, de tuin of bij de was.

Marleen is gelovig en heeft muzikaal talent. Geloof is voor haar een bron van kracht als het moeilijk gaat en vreugde als het goed gaat. Muziek geeft haar rust. Haar liefde voor muziek deelt ze met haar medemensen in Mensa. Muziekles voor de kinderen, een concertavond, muzikale optredens in de stad, voor wie wil, zijn er mogelijkheden in overvloed.

**“De band die je ware familie verbindt,
is niet een van bloed, maar van
respect en vreugde in elkaars leven.”**

De Amerikaanse auteur Richard Bach zegt het als volgt: “De band die je ware familie verbindt, is niet een van bloed, maar van respect en vreugde in elkaars leven.” Marleen herinnert zich het respect dat de zusters hebben voor de medemens. Relatie of verbinding is nodig voor vooruitgang, zowel in Mensa als in het dagelijkse leven. Ze denkt aan zuster Lamberta, die steeds respect had voor de vrouwen, ongeacht hun rauwe achtergrond. Net dat respect is de basis om samen op pad te gaan. Respect is natuurlijk tweerichtingsverkeer. Marleen vertelt dat respect het cement is dat de stenen van Mensa samenhoudt en tegelijk de plaveien op de weg naar de toekomst. Jij wil toch ook douchen in een nette badkamer, of drinken uit een proper glas? Of rustig stil zijn als er gebeden wordt?

Over Chris, vrijwilliger bij Mensa en priester

Chris heeft in de gevangenis veel mensen ontmoet die ongewenst waren, zowel voor hun ouders als voor onze samenleving: sommigen waren de vrucht van een verkrachting, anderen hadden gruwelijke daden begaan. **Elke mens heeft zijn rugzak waarmee hij verder moet.** Hij benadrukt het belang van opkijken naar deze mensen, naar hun gebrokenheid en pijn. Jezus is meer aanwezig in hen dan in het goud van een monstrans². Denk maar aan Don Bosco die Christus ontwaarde in het gelaat van de jongeren. Als je van een mens wil houden, ontdek je de parel in zijn hart. We zeggen altijd dat de mens geschapen is naar het beeld van God, dan moet dit toch wel diep te herkennen zijn. Soms ligt er een dikke laag slijk over, maar het beeld van God is aanwezig, ook bij mensen die zware misdaden begaan hebben. Vaak zijn zij slachtoffers die slachtoffers gemaakt hebben.

“God is aanwezig, ook bij mensen die zware misdaden begaan hebben”

Toen de kapel van de Brugse gevangenis ingewijd werd, kreeg zij een mooi kruisbeeld. Het kunstwerk was veel te groot en kon niet door de deur. Het werd met een helikopter door het dak neergelaten in de kapel. Een tekenend beeld van Christus die neerdaalt in de hel van het bestaan, waar Hij thuishoort en wil wonen, tussen de uitgespuwde en verstoten mens. Uit veel kwaad wordt het goede geboren. Chris raakt de kern van de zaak als hij zegt dat ieder mens aanvaard is, dat hij er mag zijn. Ook hij benadrukt het belang van respect tegenover ieder mens, zonder uitzondering. Ook in een gesloten entiteit, zoals een gevangenis, is het niet meer dan normaal dat een mens als mens behandeld wordt. Dit betekent onder andere begeleiding vanaf dag één.

Eenzaamheid en wantrouwen zijn bij vele mensen in de gevangenis de enige constanten, zegt Chris. Deze mensen vertrouwen niemand en leven in een omgeving waarin wantrouwen weelderig gedijt. Dit wantrouwen is vaak in de kindertijd gezaaid en woekt doorheen de jaren in de geest. Zijn middelen tegen dit onkruid zijn eerlijkheid en respect. Het kwaad mag veroordeeld worden, maar de mens moet altijd mens blijven. Laten we vooral dat laatste meenemen.

¹ Refuge: Toenmalige naam van het gesloten centrum in Brugge waar mensen zonder papieren verblijven met het oog op uitwijzing. Vandaag heet het “Centrum voor illegalen in Brugge”.

² Monstrans: Sierlijk kerkjuweel waarin een hostie of een relik bewaard wordt. Ze wordt in de liturgie gebruikt ter ere van de heilige waarnaar de inhoud verwijst.

Samen op straat

Waarom zoek je straatkinderen op aan de andere kant van de wereld, als je evengoed thuis kunt chillen in de zetel? Met die vraag trok de redactie van Don Bosco NU naar het kernteam van 'SAMEN'. SAMEN brengt jongeren in contact met projecten die zich inzetten voor straatkinderen en -jongeren in het Zuiden.

SAMEN, de voormalige Salesiaanse Missies en Nederland, is in 1984 opgericht door Harrie Kanters en heeft sindsdien meer dan duizend jongeren in contact gebracht met projecten in Afrika, Azië en Latijns-Amerika. Op 6 oktober viert de organisatie haar 35-jarig jubileum! Meer informatie vind je op www.samen.org.

Lianne van Dijk

Ik zit bij SAMEN in het bestuur omdat ik wil meedenken over de toekomst van de organisatie en verantwoord vrijwilligerswerk!

Fenny Postma

SAMEN biedt fantastische en levensbepalende ervaringen aan jongeren.

Sanne Rijpkema

In Bhoiguda (India) heb ik de verdeeldheid in de wereld van dichtbij meegemaakt, ik ben in aanraking gekomen met een totaal andere cultuur en ik heb Don Bosco en SAMEN in mijn hart gesloten.

Fanny van der Vooren

Het meedenken over onderwerpen waar ik met mijn studie (Antropologie) veel mee bezig ben, geeft me voldoening. Ik leer hier hoe een organisatie werkt, en welke (kleine) rol ik kan opnemen.

Famke Swinkels

Ik ontmoette er verschillende lieve, leuke en sociale mensen met het hart op de juiste plek.

Jan-Gert Zevenbergen (penningmeester)

Mijn ervaringen op mijn reis met SAMEN hebben een positieve impact op mijn leven gehad.

Sarah Beeftink

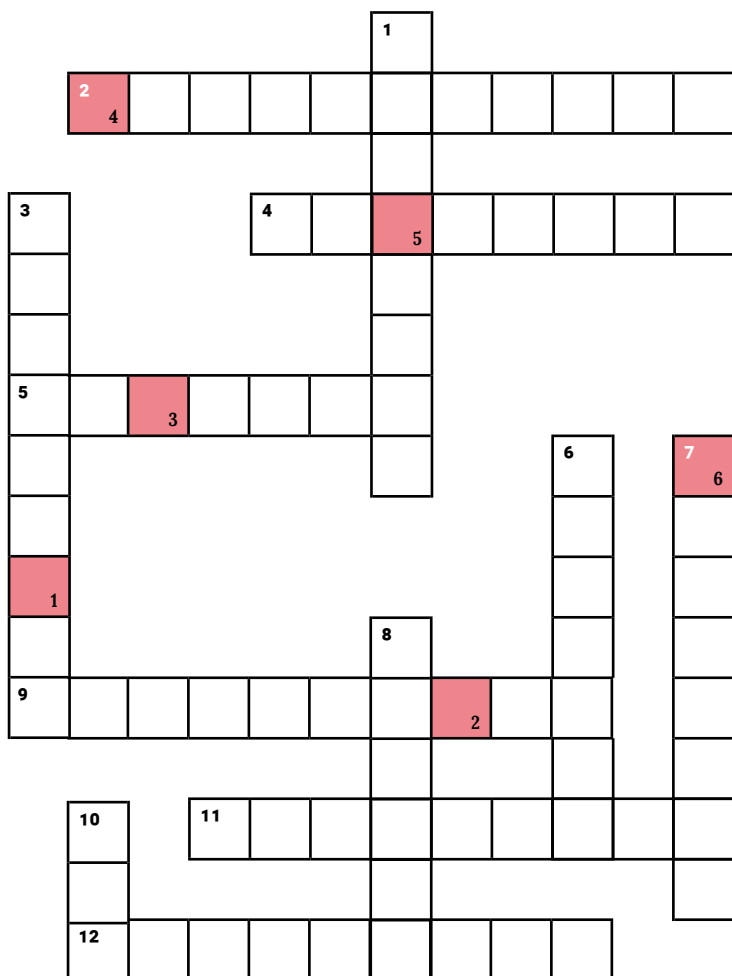
In het dagelijks leven sta ik voor de klas en geef ik trainingen over persoonlijke ontwikkeling. Bij SAMEN heb ik de ruimte gevonden om mijn eigen persoonlijkheid te ontwikkelen.

Florine Stauttner

Ik ben blij dat ik met een mooie groep mensen mij mag inzetten voor deze organisatie. Met bewuste ogen wil ik mijn medemens ondersteunen. Samen bundelen we de krachten om het project sterk te maken, en vrijwilligers op de juiste manier te begeleiden.

Kan jij alle woorden vinden?

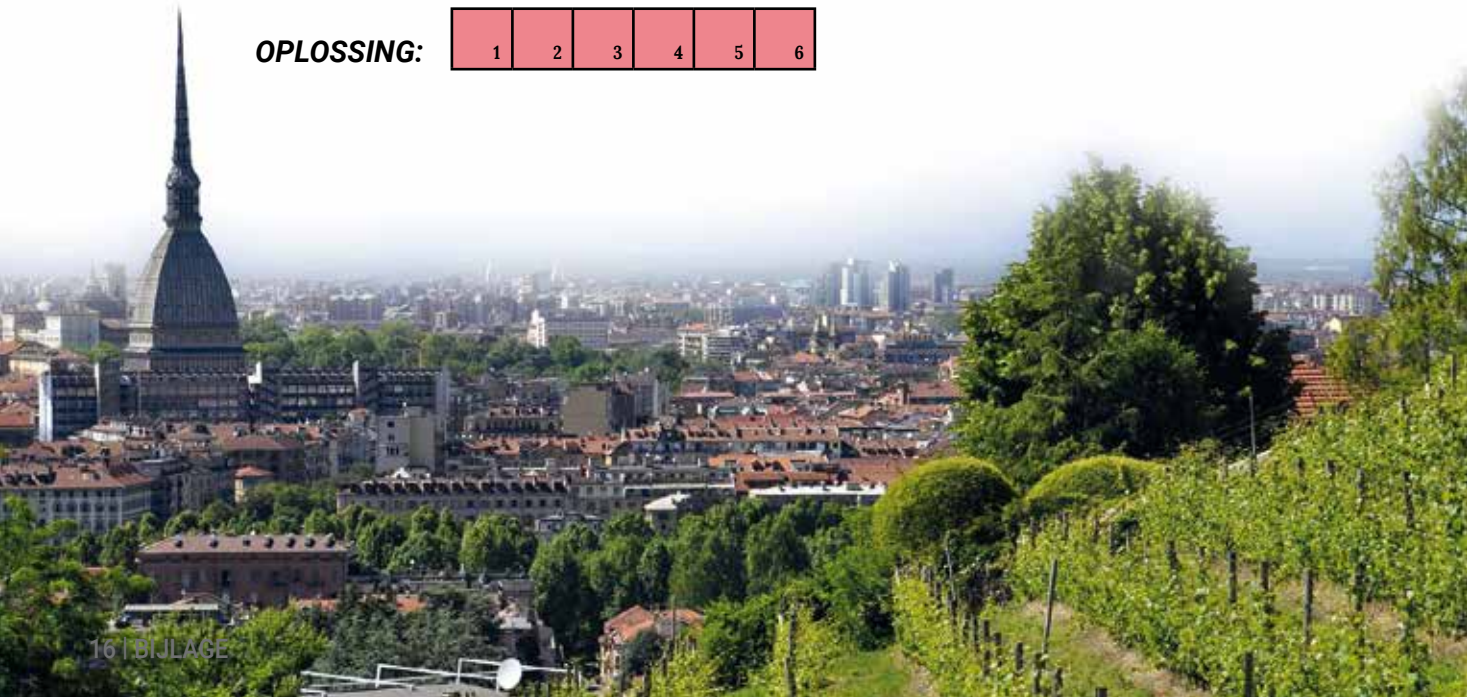
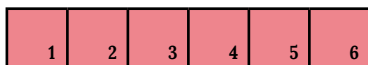
HORIZONTAAL

- 2 Een opvanghuis voor minderjarige gehandicapte meisjes waar Don Bosco gewerkt heeft
- 4 Wijk in Turijn waar Don Bosco zijn levenswerk uitbouwde
- 5 Een mannelijke inwoner van Turijn
- 9 Een gebedssnoer
- 11 Naam van een Italiaanse generaal die een belangrijke rol speelde in de eenmaking van Italië. Naar hem is de grootste winkelstraat van Turijn genoemd.
- 12 Adellijke titel van Juliette di Barolo

VERTICAAL

- 1 Naam van de eerste salesiaanse missionaris en kardinaal
- 3 De zevende maand volgens de Romeinse kalender
- 6 Het eerste sacrament
- 7 Salesiaanse speel- en ontmoetingsruimte, een thuis, een school, ... op maat van de jongeren
- 8 De achternaam van de huidige algemeen overste, de 10de opvolger van Don Bosco
- 10 Een jong dier dat symbool staat voor (zelf)opoffering

OPLOSSING:

Leer én relax, het is jouw basisrecht!

Don Bosco gaf zijn straatkinderen zo veel mogelijk leer- en speelkansen. Later, in 1948, werden die kansen als rechten opgetekend in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Hoe kijken we vandaag naar het recht op onderwijs en het recht op vrije tijd? Kunnen kinderen en jongeren er effectief gebruik van maken? Of wat houdt hen tegen? We leggen het voor aan onze experts ter zake, Bram Reekmans van VIA Don Bosco⁽¹⁾ en Fonny Grootjans van Don Bosco Youth-Net⁽²⁾.

Waarom recht op onderwijs?

Bram: Onderwijs is een basisrecht, net zoals eten en drinken. Het is onze plicht, en die van elke overheid, om dit recht voor alle kinderen en jongeren ter wereld te waarborgen. **Onderwijs is daarenboven de motor voor duurzame ontwikkeling.** Om een duurzame toekomst te verzekeren, moeten verschillende domeinen aangepakt worden, zoals klimaat, voedselzekerheid, economische groei, consumptie, gendergelijkheid... Onderzoek door Financial Times⁽³⁾ heeft uitgezeten dat investeren in kwaliteitsvol onderwijs een multiplicatoreffect heeft en een grote positieve invloed op bijna alle andere doelstellingen rond duurzame ontwikkeling. Die studie toont bijvoorbeeld aan dat als alle meisjes en jongens in lage-inkomenslanden de school zouden verlaten met basisvaardigheid in het lezen, dan zouden naar schatting 170 miljoen mensen uit de armoede getild worden. Als alle vrouwen in lage- en middeninkomenslanden hun middelbaar onderwijs zouden voltooien, dan zou de kindersterfte bij kinderen onder vijf jaar gehalveerd worden.

WAAR EN OP WELKE MANIER ZIEN JULLIE DAT DIT RECHT IN GEBREKE BLIJFT?

Bram: Volgens cijfers van de Verenigde Naties (VN) gaan nog steeds meer dan **265 miljoen kinderen en jongeren niet naar school**. Maar liefst 57 miljoen onder hen horen thuis op een lagere school. Meer dan de helft van de kinderen die niet naar school gaan, leven in Sub-Sahara-Afrika. De voornaamste redenen hiervoor zijn de hoge onderwijskost en gebrekkige financiering, de uitsluiting van jongeren met een beperking, de afstand naar school en de ontbering van basisbehoeften zoals eten of gezondheid. Ook meisjes hebben minder toegang tot onderwijs. De redenen hiervoor zijn ongelijke rechten of positie in de maatschappij, seksueel geweld, vroegtijdige zwangerschap, gebrekkige infrastructuur voor meisjes in scholen, enzovoort. Tot slot belemmeren migratie en het opgroeien in conflict- of rampenzones, ook in veel gevallen de toegang tot onderwijs.

HOE MAKEN JULLIE HIER WERK VAN?

Bram: VIA Don Bosco ondersteunt beroepsscholen, tewerkstelling en opleiding tot ondernemerschap in Afrika en Latijns-Amerika. **Zo geven wij jaarlijks 20.000 kwetsbare meisjes en jongens de kans om een beroep te leren en bij te dragen aan de ontwikkeling van hun land.** Eén van hen is Véronique uit Madagaskar. Haar vader is blind. Haar moeder probeert wat bij te verdienen, maar dat is niet genoeg om het gezin met zeven kinderen te onderhouden en naar school te sturen. Véronique is nu 15 en volgt snit & naad op onze Don Boscoschool in Madagaskar.

Beeld bij de campagne:
'Jij mocht naar school,
waarom ik niet?'

Waarom recht op vrije tijd ?

Fonny: Het recht op vrije tijd is opgenomen in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (Art. 24) en in de lijst van universele kinderrechten (Art. 31). Kinderen hebben dus recht op spel en recht op culturele of artistieke activiteiten. **Spelen, sporten en creatieve activiteiten zijn heel belangrijk voor de ontwikkeling van een kind. Alle kinderen moeten daarom tijd en ruimte krijgen om te spelen.** Don Bosco had dit al zeer snel door. Van in het begin waren ontspanning, sport en spel belangrijk in zijn oratorio.

Don Bosco Youth-net is dagelijks bezig met het promoten van non-formele educatie⁽⁴⁾. Spelenderwijs en ervaringsgericht geven we jongeren de kans verscheidene competenties te ontwikkelen om ze zo te laten groeien in hun rol als actieve burger in onze samenleving.

“Het loon van de ouders mag niet bepalen hoeveel een kind zich kan ontspannen” – Fonny

WAAR EN OP WELKE MANIER ZIEN JULLIE DAT DIT RECHT IN GEBREKE BLIJFT?

Fonny: In de ideale wereld zijn er voldoende veilige speelplekken in de buurt en is er een ruim vrijetijdsaanbod voor kinderen en jongeren. Ook speelvogels met een handicap moeten mee kunnen doen. Bovendien mag de portomonee van papa of mama, geen invloed hebben op de speelkansen van zijn of haar spruit.

Die wereld staat nog ver af **van de realiteit**. Tijdens het vorige legislatuur knipte de Vlaamse regering voor 5,2% in de budgetten voor socio-culturele organisaties en verenigingen. Op Europees niveau zette de Raad van Europa de voorbije maanden de ondersteuning voor jeugdwerk op de helling. Gelukkig is dit door intensief gelobby van de baan geraakt, want dit zou een enorme impact hebben gehad op vele internationale organisaties. Andere obstakels zijn de node-loos complexe subsidieaanvragen en rapporteringen waar we enorm veel tijd moeten aan besteden. Onze jongeren willen aan de slag met jeugdwerk, niét met wetgeving en formulieren. We proberen hen hierin zo goed mogelijk te ondersteunen, toch merken we dat het een grote druk met zich meebrengt. Er is ook een positieve noot: het Vlaamse en Europese jeugdwerkveld wordt steeds diverser en er zijn enorm veel mooie initiatieven! Tot slot zien we dat Erasmus+,

¹ VIA Don Bosco is een salesiaanse en Belgische ngo die onderwijsinstellingen en tewerkstellingsinitiatieven voor jongeren in Afrika en Latijns-Amerika steunt.

² Don Bosco Youth-Net (DBYN) is een internationaal netwerk van 18 Europese jeugdwerkorganisaties of salesiaanse provincies, uit 16 landen, die werken in de stijl van Don Bosco. Zo is in onze

provincie Jeugddienst Don Bosco uit Vlaanderen en Don Bosco Youth-net Nederland deel van het netwerk.

³ In 2019 bracht Financial Times in samenwerking met Credit Suisse een **metastudie** uit, waarbij ze gebruik maken van meer dan 200 onderzoeken en publicaties. Zie <https://valueofknowledge.ft.com/articles/multiplier-effect/>

het Europese mobiliteitsprogramma voor internationaal jeugdwerk en onderwijs, jaarlijks zijn budgetten verhoogt en zo veel kansen geeft aan Europese jongeren om ook buiten de landsgrenzen onder meer jeugdwerk te ontdekken.

HOE MAKEN JULLIE HIER WERK VAN?

Fonny: DBYN heeft de laatste jaren het concept 'Summerexchange of Animators'⁵ uitgebouwd. Via dit uitwisselingsprogramma kunnen jonge animatoren, een **jeugdwerkervaring opdoen op een buitenlands zomerkamp of speelplein**. Jongeren ontwikkelen zo interculturele vaardigheden, ze oefenen een andere taal, ze vergroten in jeugdwerkervaring, ... en dit op een plezierige manier! Daar wordt elke jongeretoeh blij van? In Vlaanderen en Nederland ontvangen we zo elk jaar een 40-tal Europese animatoren.

Wil je meer weten over de campagne rond het recht op onderwijs van VIA Don Bosco, surf dan naar www.waaromikniet.be

Ontdek meer over DBYN op www.donboscoyouth.net

⁴ Met **Non-formeel** leren leren wordt intentioneel en systematisch leren bedoeld dat zich in een ander verband dan de school afspeelt. Dus activiteiten die niet expliciet als leren zijn omschreven, maar die toch een belangrijke leercomponent inhouden. Voorbeelden zijn workshops, uitwisselingsprojecten, ...

⁵ **Summerexchange of Animators** omvat alle projecten die voldoen aan deze vereisten: het is een vrijwillige verbintenis op korte termijn, de vrijwilliger zal actief zijn als een animator, het project is gekoppeld aan het Don Bosco-netwerk en het moet plaatsvinden tijdens de zomervakantie.

Voor goeie gasten in moeilijke klassen

Interview met Alex Pirotte

Het Plusproject bestaat in november vijf jaar⁽¹⁾. Andel, Alex, Babs, Ben en Katrin vormen het leidinggevende team. Zij vangen leerlingen op met lastige leerkrachten, en leerkrachten met lastige leerlingen. Pech voor wie niet in Lier op school zit, want de werking is uniek in Vlaanderen. We maken kennis met Alex, een van de pioniers en voordien 20 jaar werkzaam bij Don Bosco Vremde. 'Ik doe mijn job écht graag', zegt hij, en zo voelt het ook.

WAT IS HET DOEL VAN JULLIE WERKING?

Wij willen de ongekwalificeerde uitstroom van leerlingen verminderen. Soms gaat het gewoon niet zo gemakkelijk bij leerlingen en lukt het allemaal even niet meer ... dan kunnen ze bij ons terecht voor een traject.

JULLIE HANTEREN EEN PREVENTIEVE AANPAK. HOE VERLOOPT DAT?

Het is voor alle partijen beter dat we die jongeren zo snel mogelijk bij ons hebben. Daarom vragen we aan de scholen niet te wachten om jongeren bij ons aan te melden, tot ze in een tuchtprocedure zitten. Als het echt escaleert, is het moeilijker om er iets aan te doen.

Jongeren geven aan dat onze aanpak werkt en dat we een rustpunt zijn. De cijfers bevestigen de positieve ervaring: onze aantallen groeien en ze ons beginnen te kennen. Maar deze cijfers zijn ook alarmerend: het aantal jongeren die behoefte hebben aan individuele begeleiding is immens! Dit schooljaar staat de teller op 120 individuele begeleidingen; naast een 40-tal klasbegeleidingen.

**“Komt ne keer piepen’,
en dan is het ijs
meestal wel gebroken”**

WELKE LEERLINGEN KRIJGEN JULLIE HET MEEST OVER DE VLOER?

We zijn heel laagdrempelig en dat slaat wel aan bij de jongeren. De voorbije jaren waren er vooral derdejaars uit het BSO, maar het aantal zesdejaars uit het TSO en ASO groeit⁽²⁾. Die groep ziet schoolleven even niet meer zitten en dan moeten we hen over de eindmeet motiveren of coachen.

Leerlingen komen hier alleen als ze daar zelf achter staan. Tegen jongeren met weinig motivatie, zeggen we: 'Komt ne keer piepen', en dan is het ijs meestal wel gebroken.

¹ School Time-outproject PLUS is een samenwerking tussen alle Lierse scholen, stad Lier, Arktos en Don Bosco Vremde.

² Zo'n 80 à 90 leerlingen van de 120 individuele begeleidingen, komen uit het 4de jaar secundair onderwijs of lager.

**DE KRANT DE MORGEN TITELDE ONLANGS:
'AANTAL VROEGTIJDIGE SCHOOLVERLATERS
IN VLAANDEREN STIJGT NAAR 11 PROCENT'.
VERBAAST DAT CIJFER JOU?**

De exacte cijfers van Lier ken ik niet, maar het verbaast me niet. Wij proberen heel hard tegen de ongekwalificeerde uitstroom te vechten. Zonder onze werking, merken we dat scholen jongeren sneller de deur wijzen.

**VOLGENS HILDE CREVITS, TOENMALIG MINISTER
VAN ONDERWIJS, LIGT HET VROEGTIJDIG SCHOOL-
VERLATEN AAN DE HOGE AANTREKKINGSKRACHT
OP DE ARBEIDSMARKT. WAT DENK JIJ DAAR VAN?**

Dat denk ik niet. De grootste groep van onze gasten, zitten in het vierde jaar of lager en zijn nog niet bezig met een job. Er zijn natuurlijk gasten van achttien die zeggen: 'ja ik stop met school, ik ga werken'. Maar de aantrekkingskracht van de arbeidsmarkt is volgens mij niet meer dan de druppel die de emmer doet overlopen.

**HOE KUN JE ZIEN DAT HET BIJ EEN JONGERE GOED
OF NIET GOED LOOPT?**

Je merkt dat, de scholen in de eerste plaats. Jongeren die ineens minder presteren of wat moeilijker doen in de klas, geven signalen waarmee leerlingenbegeleiders naar ons komen. Dan hoor je: 'Seg, Alex, misschien kan Plus wel iets voor hem of haar betekenen?' En dan gaan we in zee met die jongere.

**WELKE BOODSCHAP HEB JE VOOR IEMAND DIE
VOORTIJDIG UIT HET PARCOURS STAPT?**

Dat is een moeilijke vraag, want wat is de reden waarom hij uitstapt? Zo was er iemand waarmee we wel wat water-tjes hadden doorzwommen, en opeens zei hij: 'Nee, ik stop er mee'. Hij was meerderjarig en is dan in de Quick gaan werken. Daar liep ik hem soms tegen het lijf. Hij bedankte me voor alles wat we hadden gedaan en zei dat hij over een jaar zou proberen om een diploma te halen via het tweedekansonderwijs. Zulke jongeren zijn er ook natuurlijk, want allemaal kun je ze niet redden ... al klinkt 'redden' zo negatief.

**WELK CLICHÉ WIL JE ONTKRACHTEN OVER JOUW
DOELPUBLIEK?**

Er zijn moeilijke klassen, maar die gasten blijven *goeie gasten*. Blijf geloven in die jongeren. Het is niet omdat ze het uithangen of een moeilijk jaar hebben, dat het slechte gasten zijn. Wij hebben een andere band met de jongeren, wij zijn geen leerkrachten, en dat is een meerwaarde als je over iemand zijn toekomst oordeelt. We merken dat leerkrachten hierdoor meer ruimte geven aan de jongeren en dat is belangrijk.

STUW - PLUS

**Jouw licht
in de advent**

**adventsbrochure
code: 061 €7**

Bestellen kun je bij Centrale Propaganda
Fr. Gaystraat 129, 1150 Brussel
E-mail: centrale.propaganda@donbosco.be
Of via www.donbosco.be/webshop

De advent: een tijd om zich naar God te richten, om te zien hoe Hij ons van het oude naar het nieuwe laat gaan. Deze brochure wil je helpen een brug te leggen tussen rijke Bijbelsteksten en de persoonlijke ervaringen van je eigen leven. De commentaren, suggesties en veelvuldige illustraties vormen een goede spirituele voorbereiding op het kerstfeest.

VIA Don Bosco nodigt iedereen uit op onderstaande activiteiten die plaatsvinden ter gelegenheid van hun 50-jarig bestaan!

05/10 – Galadiner in Sint-Pieters-Woluwe

06/10 – Eucharistieviering in de Basiliek van Koekelberg

Meer info en inschrijvingen: <http://inschrijven.viadonbosco.org>

In memoriam

Guy van Haver, priester-salesiaan

1933-2019

Op 14 juni 2019 is op de palliatieve afdeling van Gasthuisberg te Leuven onze medebroeder Guy van Haver naar het Vaderhuis teruggekeerd. We zullen ons Guy blijven herinneren als een ingoed mens, een trouwe medebroeder en een bewogen pastor. Resoluut koos hij voor eenvoudige en kwetsbare mensen en ging samen met hen op weg als gids en tochtgenoot. In hem mochten velen de zorg, de dienstbaarheid en de inspiratie van het evangelie ervaren: in school en internaat, in de parochies waar hij werkzaam was (eerst in de Savioparochie in Dilbeek en daarna

in Oud-Heverlee), in zijn engagement voor de mensen van Rwanda, in Marriage Encounter en Christian Awakening (Jongeren Encounter), en op zoveel andere plaatsen. Het aanhoudend bezoek in het ziekenhuis van ontelbare mensen die met Guy een stuk levensweg bewandelden, maakte ons nog meer duidelijk dan we al konden vermoeden hoezeer Guy voor hen een steun en toeverlaat geweest is. Het vervult ons met grote dankbaarheid voor wie hij was en voor al het goede dat hij in zijn leven tot stand gebracht heeft.

Koenraad Coudyzer, priester-salesiaan

1936 – 2019

Koen werd geboren in Ingoogem op 29 april 1936. Van jongs af aan voelde hij zich geroepen om zijn leven in te zetten met het evangelie als inspiratiebron. De zoektocht naar evenwicht tussen “de veilige rust van bezinning en gebed” enerzijds en “het herder zijn tussen de mensen” anderzijds, tekenden zijn priesterleven. Zo leefde hij eerst teruggetrokken als trappist in de abdij van Westmalle om zich daarna als salesiaanse herder met hart en ziel, sterk en onversaagd in te zetten voor jongeren en mensen die in eenvoud leven. Na stage in Don Bosco Zwijnaarde was hij van 1971 tot 1986 missionaris met

en voor de armsten in Haïti. Als pastoor in Vremde en Boechout maakten de ongedwongen eenvoud en sterke betrokkenheid hem tot een onvergetelijke vriend van velen. Hij was intens begaan met iedereen en ook een lieve familieman, steeds attent met een frisse kwinkslag. De Salesiaanse Familie was erg belangrijk voor hem. Hij droomde om tot de laatste dag bij zijn medebroeders te zijn, maar een knagende ziekte maakte dit onmogelijk. Koen, jij was een uniek en mooi mens. Voor wie je was zeggen we dank je wel of in het Creools “mesi anpil”.

Merci

*Animatoren bij elkaar
spannend, beangstigend en weer iets nieuws.
Samen werken aan een geheel,
elk heeft zijn eigen onderdeel.
De kinderen een leuke dag bezorgen,
brengt onze ploeg echt bijeen.
Een familie kun je maken overal
en elke dag weer en nieuwe band.
Animator ben je niet voor even,
maar doe je voor het leven.
Een leven dat je nooit vergeet,
een avontuur dat jezelf creëert.
Daarom, kom samen en animeer,
entertain en maak plezier.
Want als animator op je speelplein
is elke merci verdiend.*

Dankjewel aan alle Don Bosco-animatoren!

Stijn Junius, stafmedewerker Jeugddienst Don Bosco